



23.09.2015

Sj/27

§ 240

Den av ledamoten Vesa Korkkula väckta motionen om mer gatukonst och graffiti i Banan

HEL 2015-003177 T 00 00 03

Framställning

Stadsfullmäktige beslutade i enlighet med stadsstyrelsens förslag anse den av ledamoten Vesa Korkkula väckta motionen vara slutligt behandlad.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Leena Mickwitz, stadssekreterare, telefon: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Bilagor

1 Vesa Korkkulans aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Framställningen stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Vesa Korkkula och 28 andra ledamöter föreslår i sin motion att det ska beställas mer graffiti och gatukonst till Banan, vid behov till hela Banans längd, eller att en del av Banan ska bli en offentlig graffitivägg för alla.

Enligt 22 § 2 mom. i arbetsordningen för fullmäktige ska stadsstyrelsen förelägga stadsfullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Stadsstyrelsen hänvisar till utlåtandena från nämnden för allmänna arbeten, stadsplaneringsnämnden, direktionen för konstmuseet och ungdomsnämnden, i vilka man förhåller sig positivt till att utveckla gatukonsten. Samtidigt konstaterar man i utlåtandena att samarbete mellan förvaltningar är en förutsättning för att driva projekten vidare. Bland annat miljön och trafiksäkerheten ska beaktas när förläggningsplatser för gatukonst och graffitimålning planeras.



23.09.2015

Sj/27

På basis av utlåtandena lämpar sig Banan inte till alla sina delar för graffiti. I utlåtandena hänvisar man till banschaktets kantmurar av granit och de kala bergen. En allmän graffitivägg kan inte heller förläggas till närheten av cykeltrafik. Det finns dock även lämpliga platser för graffiti vid Banan. Det framgår av ungdomsnämndens utlåtande att ungdomscentralen planerade graffiti- och gatukonstprojekt för Banan för sommaren 2015 men projekten förverkligades inte. Enligt stadsstyrelsens uppgifter planerar ungdomscentralen för närvarande ett målningsprojekt på Banan för sommaren 2016. Planeringen sker i samarbete med konstmuseer i området.

Stadsstyrelsen hänvisar till utlåtandena och konstaterar att gatukonst- och graffitiprojekt ska planeras inom staden i samarbete med flera förvaltningar. Det är motiverat att göra upp spelregler för behandling av projekt för graffiti- och gatukonst i syfte att precisera tillvägagångssätten för projekten och säkerställa informationsförmedlingen mellan förvaltningarna. I spelreglerna kan man även precisera hur man samarbetar med konstnärer och hur invånarna i området och andra invånare kan delta i planeringen. Stadsstyrelsen anser att det faller sig naturligt att ungdomscentralen har ansvaret för samordningen av projekten och evenemangen i tätt samarbete men stadens övriga förvaltningar. På motsvarande sätt är det naturligt att ungdomscentralen inleder beredningen av spelreglerna.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Leena Mickwitz, stadssekreterare, telefon: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Bilagor

1 Vesa Korkkulan aloite

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 07.09.2015 § 826

HEL 2015-003177 T 00 00 03

Esitys

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettu Vesa Korkkulan aloitteen loppuun käsitellyksi.



23.09.2015

Sj/27

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Yleisten töiden lautakunta 02.06.2015 § 267

HEL 2015-003177 T 00 00 03

Lausunto

Yleisten töiden lautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Taidehankkeiden koordinointi kuuluu Helsingin kaupungin taidemuseolle, joka vastaa julkisten tilojen taidehankinnoista ja niiden liittämistä osaksi taidemuseon kokoelmaa.

Seinämaalaukset ja graffitit mielletään perinteisesti olevan katutaidetta. Siihen kuuluvaksi luetaan myös veistos-, installaatio- ja pop up taidetta.

Rakennusvirasto on vuokrannut taiteilija Viva Granlundille Baanan varrelta paikkoja vuoden 2018 loppuun asti taideteoksia varten. Yleisten töiden lautakunta katsoo, että Baanalla olevat luonnonkivipintaiset osat tai avokalliot eivät sovellu graffiteille ja graffiteille on myös Baanalla vähän tilaa. Graffiteille olisi parasta varata paikka muualta, jossa olisi enemmän tilaa, kaupunkikuva sallisi joustavammin maalausten voimakkaan ilmeen ja taidelajille ominaisen jatkuvan muutoksen. Mahdollisen graffitiseinän tulee myös soveltua muiden taidehankkeiden sisältöön ja ilmeeseen. Myös kaikkien muidenkin uusien Baanan taidehankkeiden tulee sopia paikan kaupunkikuvaan.

Yleisten töiden lautakunta on esittänyt, että rakennusvirasto, nuorisoesiintymiskeskus, kulttuurikeskus ja taidemuseo kartoittaisivat ensin yhdessä Helsingin sopivimmat katutaidepaikat. Tämä rohkaisisi kehittämään katutaidetta osana yhteistyö- ja toimintamalleja sekä rikastuttaisi kaupunkikulttuuria.

Yleisten töiden lautakunta puoltaa valtuutettu Vesa Korkkulan aloitetta edellä mainituin huomautuksin.

Käsittely

02.06.2015 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan



23.09.2015

Sj/27

Esittelijän muutos 1:

Neljännän kappaleen ensimmäinen lause korvataan lauseella:
"Rakennusvirasto on vuokrannut taiteilija Viva Granlundille Baanan varrelta paikkoja vuoden 2018 loppuun asti taideteoksia varten."

Esittelijän muutos 2:

Neljännän kappaleen toinen lause korvataan lauseella: "Yleisten töiden lautakunta katsoo, että Baanalla olevat luonnonkivipintaiset osat tai avokalliot eivät sovellu graffiteille ja graffiteille on myös Baanalla vähän tilaa."

Vastaehdotus:

Henrik Nyholm: Neljännän kappaleen toinen lause korvataan lauseella: Yleisten töiden lautakunta katsoo, että Baanalla olevat luonnonkivipintaiset osat tai avokalliot eivät sovellu graffiteille ja graffiteille on myös Baanalla vähän tilaa.

Kannattajat: Pörrö Sahlberg

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esittelijän muutos 2:

Neljännän kappaleen toinen lause korvataan lauseella: Yleisten töiden lautakunta katsoo, että Baanalla olevat luonnonkivipintaiset osat tai avokalliot eivät sovellu graffiteille ja graffiteille on myös Baanalla vähän tilaa.

Ei-ehdotus: Neljännän kappaleen toinen lause korvataan lauseella: Yleisten töiden lautakunta katsoo, että Baanan luonnonkivipintaiset osat tai avokalliot ovat haasteellisia graffititaideteoksille. Baanalla taideteosten toteuttaminen tulee valmistella huolella rajoitetun tilan vuoksi.

Jaa-äännet: 5

Maria Landén, Jarmo Nieminen, Eija Paananen, Dennis Pasterstein, Tuomo Valokainen

Ei-äännet: 3

Antti Möller, Henrik Nyholm, Pörrö Sahlberg

Tyhjä: 0

Poissa: 1

Mariam Rguibi

26.05.2015 Pöydälle

Esittelijä



23.09.2015

Sj/27

kaupunginarkkitehti
Jukka Kauto

Lisätiedot

Anu Kiiskinen, aluesuunnittelija, eteläinen suurpiiri, puhelin: 310 38419
anu.kiiskinen(a)hel.fi
Anni Tirri, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38335
anni.tirri(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 19.05.2015 § 165

HEL 2015-003177 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti antaa valtuustoaloitteesta kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Lausunto

Baanan rakentamisen yhteydessä merkittävän osan kustannuksista muodosti ympäristön elävöittäminen. Graffitiseinä oli suunnittelun alkuvaiheissa myönteiseksi koettu ympäristöelementti. Suunnitteluprosessin aikana järjestettiin kaksi opiskelijakilpailua Taideteollisen korkeakoulun (nyk. Aalto-yliopiston taiteiden ja suunnittelun korkeakoulu) kanssa. Opiskelijat saivat vapaasti suunnitella taidetta Baanalle. Palkitut työt esittivät mm. taidevalaistusta alikulkuihin ja puuistutuksia Pohjoisen Rautatiekadun ja Baanan välialueelle. Voittajatoita ei sellaisenaan toteutettu. Sen sijaan kaupungin taidemuseo tilasi graffititaideteoksen Baanan länsipäähän Janne Siltaselta.

Katutaiteen ja graffitien sijainti tulee tarkastella ympäristön ja liikenneturvallisuuden näkökulmasta. Tilattua pysyvää katutaidetta voidaan sijoittaa myös pyöräliikenteen käyttämälle puolelle, koska itse maalaustapahtuma on kertaluonteinen. Sen sijaan avointa graffitiseinää ei voida sijoittaa pyöräliikenteen läheisyyteen, koska se aiheuttaisi konflikteja pyöräilijöiden ja maalareiden kesken. Graffitin maalaus on luonteeltaan maalaamista ja teoksen väliarviointia vuoron perään, joka vaatii tilaa. Taiteilija ja pyöräilijä eivät pysty arvioimaan toistensa liikkumista ja siksi mahdollinen avoin graffitiseinä tulee sijoittaa mahdollisimman etäällä pyörätiestä.

Ratakuilun graniittiset reunamuurit ovat sellaisenaan kaupunkikuvallinen ja taiteellinen arvokohde, joita kannattaa varjella. Näiden hallitsematon maalailu vaikuttaisi kielteisesti Baanan jalankulku ja pyöräily-ympäristöön.



Katutaide kuuluu kaupungin monimuotoisuuteen ja piristää katukuvaa merkittävästi. Taiteen tekeminen tai katsominen ei saa aiheuttaa kuitenkaan turvallisuusriskiä tai sujuvuushaittaa muille Baanan käyttäjille. Katutaiteen ja graffitien tulee myös sopia ympäristöön eikä taiteen harjoittaminen saa aiheuttaa melu- tai muuta haittaa ympäristön asukkaille. Katutaiteelle sopivia paikkoja löytyy aikaisempien kilpailujenkin perusteella Baanan varrelta. Tämä edellyttää yksityiskohtaista suunnittelua, jossa rakennusviraston ja taidemuseon rooli korostuu. Miellyttävä ympäristö houkuttelee kulkijoita Baanalle, jolloin sosiaalinen turvallisuus ja turvallisuuden tunne paranevat entisessä ratakuilussa.

Esittelijä

liikennesuunnittelupäällikkö
Reetta Putkonen

Lisätiedot

Niko Palo, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37220
niko.palo(a)hel.fi
Kirsi Rantama, arkkitehti, puhelin: 310 37207
kirsi.rantama(a)hel.fi
Ilpo Forssén, projektipäällikkö, puhelin: 310 37199
ilpo.forssen(a)hel.fi

Taidemuseon johtokunta 19.05.2015 § 36

HEL 2015-003177 T 00 00 03

Lausunto

Taidemuseon johtokunta antoi seuraavan lausunnon Vesa Korkkulan ja muiden allekirjoittamasta valtuustoaloitteesta: Baanalle lisää katutaidetta ja graffitia.

Aloitteessa todetaan, että: ”Vuonna 2012 avattu Baana on entiseen ratakuiluun rakennettu 1,3 kilometrin mittainen kevyen liikenteen väylä, joka kulkee Kiasmalta Ruoholahteen. Väylällä on omat kaistat polkupyörille ja jalankulkijoille. Sen varrelle on istutettu lähes 180 puuta, 4000 pensasta, köynnöksiä ja perennoja. Pyörä- ja kävelyteitä reunustavat kalliot ja kivimuurit.

Baanan Marian sairaalan kohdalla olevia kivimuureja ja kallioita elähdyttää taiteilija Janne Siltasen katutaideteos Love Helsinki. Helsingillä on pitkä kokemus tilaustyönä tehdyistä graffiteista. Kuuluisin niistä on vuonna 1991 Kulosaaren melumuuriin maalattu teoskokonaisuus, joka Stop Töhrylle projektin yhteydessä maalattiin umpeen.



23.09.2015

Sj/27

Me tämän aloitteen allekirjoittaneet ehdotamme, että Baanalle tilataan lisää (tarvittaessa vaikka koko pituudelta) graffiti-/katutaidetta tai osasta baanaa tehdään julkinen kaikille avoin graffitiseinä.”

Taidemuseo suhtautuu myönteisesti ajatukseen katutaiteen teoksista Baanalle. Katutaide/kaupunkitaiteen mahdollisuuksia ei ole täysin hyödynnetty Helsingin kaupungissa. Taidemuseolla on mahdollisuus ottaa rooli katutaiteen tuottamisessa. Paras asiantuntemus tällä hetkellä on kuitenkin Nuorisosiainkeskuksessa. Taidemuseo näkee, että katutaiteessa tiivis yhteistyö Nuorisosiainkeskuksen, Kulttuurikeskuksen ja muiden toimijoiden kanssa tuottaisi parhaan tuloksen katutaiteen tuottamisessa Helsingin katukuvaan.

Taidemuseo toteaa, että Baana olisi sopiva kohde taideteoksille. Baanan varrella sijaitsee useampi keskustan taidemuseoista: Kiasma, tuleva Amos Andersonin taidemuseo sen lähetyvillä sekä Tennispalatsissa Helsingin taidemuseo sen varressa. Janne Siltasen Love Helsinki-teos on toteutettu taidemuseon hankkeena prosenttiperiaatteella. Taidemuseolla on ollut muitakin suunnitelmia taideteosten toteuttamiseksi Baanalle, mutta näitä ei ole vielä käynnistetty. Taidemuseo toteaa, että mahdollisuudet toteuttaa katutaidetta Baanalle olisi hyvä tutkia.

Lausunto kaupunginhallitukselle 29.5.2015 mennessä.

Esittelijä

taidemuseon johtaja
Maija Tanninen-Mattila

Lisätiedot

Maija Tanninen-Mattila, taidemuseon johtaja, puhelin: 310 87008
maija.tanninen(a)hel.fi
Elina Leskelä, intendentti, puhelin: 310 87043
elina.leskela(a)hel.fi
Klas Fontell, arkkitehti/suunnittelija, puhelin: 310 87047
klas.fontell(a)hel.fi

Nuorisolautakunta 12.05.2015 § 55

HEL 2015-003177 T 00 00 03

Lausunto

Nuorisolautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon.

Helsingin kaupungin nuorisosiainkeskus on pystyttänyt eri puolille kaupunkia kaikille avoimia luvallisia maalauspaikkoja. Näiden lisäksi on



23.09.2015

Sj/27

toteutettu tapahtumia ja projektimaisia kohteita kuten työmaa-aitoja. Edistyneemmät maalarit, joista osa on ammattitaiteilijoita, ovat toivoneet mahdollisuutta toteuttaa myös kestoltaan pitkäaikaisempia projekteja. Näitä voitaisiin toteuttaa esimerkiksi sillanalusiin ja alikulkutunneleihin. Pysyvämmät rakenteet avataan pilottimaisesti kohteisiin, joissa kaivataan katutaiteen piristävää otetta. Pysyvien rakenteiden osalta nuorisoasiainkeskus voi neuvotella luvat rakennusvirastolta ja jakaa ne eteenpäin maalariryhmille. Tavoitteena on, että alueilla olisi julkisen taiteen tekemistä varten sekä kaikille avoimia maalauspaikkoja että projektiluontoisesti maalariryhmille annettavia pitempiaikaisia kiinteitä maalauspaikkoja. Lisäksi tarvetta on tapahtumien ja kaupunkilaisten tarpeen mukaan liikuteltaville maalauspinnoille. Nämä voisivat olla katutaidevaunun rinnalla esimerkiksi merikontteja.

Nuorisoasiainkeskus hakee rakennusvalvontavirastolta lupaa Baanan kivimuurien saamiseksi laillisiksi maalauspaikoiksi jo kesällä 2015. Kesän 2015 katutaide- ja graffitihanke toteutetaan yhdessä taidemuseo Kiasman sekä helsinkiläisten katutaidemaalareitten kanssa. Tarkoituksena on järjestää yhteinen maalaustapahtuma Baanalla elokuun ensimmäisenä viikonloppuna. Mikäli Baana saadaan jatkuvaan katutaidekäyttöön, on alustavasti suunniteltu, että maalaustapahtumia, jolloin maalaukset uusitaan, järjestettäisiin noin kaksi kertaa vuodessa.

Myös Kulosaaren melumuurin uudelleen maalaamisen suunnitelmia on valmisteltu pitkälle ja lupaa haettaneen rakennusvalvontavirastolta kuluvan kevään aikana. Nuorisoasiainkeskuksen katutaide- ja graffititapahtumia ja laillisia maalauspaikkoja koordinoi Nuorten toimintakeskus Hapessa sijaitseva katutaide-toimisto.

Esittelijä

nuorisotoimenjohtaja
Tommi Laitio

Lisätiedot

Ulla Laurio, toimistopäällikkö, puhelin: 310 70137
ulla.laurio-makinen(a)hel.fi
Antti Salminen, mediatuottaja, puhelin: 310 71609
antti.j.salminen(a)hel.fi